

Vlaams
Parlement

vergadering **C240**
zittingsjaar 2015-2016

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Wonen, Armoedebeloid en Gelijke
Kansen

van 2 juni 2016

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Bert Moyaers aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over deelname van kansarme kinderen aan jeugd- en sportverenigingen

– 2104 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over meer toegankelijke sport- en jeugdverenigingen voor kinderen in armoede

– 2170 (2015-2016)

3

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over woonprojecten in het kader van intergemeentelijke samenwerking (IGS)

– 2234 (2015-2016)

9

VRAAG OM UITLEG van Bert Moyaers aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over deelname van kansarme kinderen aan jeugd- en sportverenigingen – 2104 (2015-2016)

VRAAG OM UITLEG van Piet De Bruyn aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoede-bestrijding, over meer toegankelijke sport- en jeugdverenigingen voor kinderen in armoede – 2170 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: De heer Moyaers heeft het woord.

Bert Moyaers (sp.a): Minister, mijn vraag dateert van 12 mei, en eigenlijk heb ik sindsdien al een beetje een antwoord op mijn vraag gekregen, want net op 12 mei kon ik op de website van Armoedebestrijding lezen dat u een projectoproep lanceerde aan vzw's, steden en gemeenten om een project in te dienen rond sportparticipatie voor kinderen in armoede, onder de titel 'Bruggen tussen sport en/of jeugdwerk voor meer toegankelijke vrijetijdsparticipatie van jongeren'. Zo'n project kan maximaal 50.000 euro krijgen, gedurende drie jaar.

Met uw goedkeuring ga ik mijn vraag toch aanhouden, en ze eventueel een klein beetje aanpassen, in die zin dat ik het waarschijnlijk nog iets gemakkelijker maak voor u.

Binnen het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding (VAPA) en in de beleidsbrief Armoedebestrijding wordt gepleit voor een volwaardige en inclusieve participatie van gezinnen in armoede. U brak een lans voor deelname van kansarme kinderen aan jeugd- en sportverenigingen door onder andere tussenkomsten in uniform- of kampkosten. Aan de andere kant blijkt keer op keer uit recente cijfers dat de participatie van kansarme kinderen en jongeren er niet op vooruitgaat. Zo spreekt de jongste participatiesurvey over 38 procent sportparticipatie bij kansengroepen, tegenover 60 procent in de totale bevolking. In de Bloso-kampen vinden we maar 4 procent kwetsbare kinderen, en een recente doctoraatsstudie aan de KU Leuven toonde aan dat kinderen en jongeren uit arme huishoudens 44 procent minder kans maken om deel te nemen aan sport in clubverband dan jongeren uit huishoudens die boven de armoededrempel leven.

Nochtans vinden ook kansengroepen sporten leuk, al was het maar om de dagelijkse stress te vergeten. Ze houden ook van sociale contacten en willen wel wat doen aan hun gezondheid, die vaak wat slechter is, maar ze hebben schrik om er niet bij te horen, niet over de juiste outfit of het juiste materiaal te beschikken, niet te kunnen meedoen met de snack of het drankje achteraf.

Minister, de vraag die ik wilde stellen, was: wanneer en op welke manier gaan we resultaat merken van de in uw beleidsbrief en het VAPA aangekondigde actie rond de deelname van kwetsbare kinderen aan jeugd- en sportverenigingen? Ik heb daar al voor een groot stuk antwoord op gekregen. Mijn vraag is nu wat dan het globale budget is dat u voor deze projectoproep uittrekt.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, ik hoef het niet meer te hebben over de projectoproep en de elementen daarvan. Die zijn genoegzaam bekend. Het kabinet heeft daar ook over gecommuniceerd. Ik wil wel een aantal elementen nog even in herinnering brengen.

Wat opvallend is aan de projectoproep die is gelanceerd, is de integratie die wordt nagestreefd tussen lokale actoren, zowel wat betreft het bestrijden van armoede als wat betreft de jeugd- en sportwerking, en de betrokkenheid van het lokale bestuur daarbij. Dat zijn sterke elementen in de projectoproep, die ook uitvoering geven aan wat al werd aangekondigd in uw beleidsnota en beleidsbrief. Op die manier wordt geprobeerd om een brug te slaan tussen verschillende actoren die op het terrein actief zijn, die weten waar het om gaat en die op die manier hun kennis en expertise enerzijds en het budget van de overheid anderzijds op de meest efficiënte manier kunnen inzetten, om duurzaam te werken aan projecten die jongeren helpen om uit die armoedecontext te raken waarin ze zich bevinden, door een actieve participatie aan sport- en jeugdwerking.

Ik heb toch nog een aantal vragen bij de projectoproep zoals die is gelanceerd, omdat dat nu eenmaal vragen zijn die we ons moeten stellen. Als we de drie actoren bekijken, valt op dat daar niet meteen de grote, traditionele armoedebestrijdingsorganisaties bij zitten. Hebt u met hen overlegd? Wat waren hun bekommernissen? Op welke manier hebt u die meegenomen? Of waarom hebt u die naast u neergelegd?

Hebt u overlegd met relevante ministers binnen de Vlaamse Regering? Wat waren de echo's die u van hen kreeg?

U hamert er zelf op dat onderzoek belangrijk is en dat het beleid waar mogelijk ondersteund moet zijn door wetenschappelijk onderzoek. Is deze aanpak, die anders is dan wat we vroeger hebben gezien, gebaseerd op enig wetenschappelijk onderzoek?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Moyaers, ik vond de timing van uw vraag inderdaad een beetje vreemd, maar u kunt natuurlijk niet weten wat er op een kabinet of in de regering gebeurt.

Ik heb hier een brochure bij, collega's, voor de mensen die geïnteresseerd zijn in hoe die projectoproep er precies uit ziet, wat de voorwaarden zijn en dergelijke meer. We zullen die brochure zo meteen laten ronddelen.

Dat is natuurlijk niet op één dag ontstaan. Er is ook in het verleden al een tijdje aan gewerkt. We hebben die dan inderdaad op 12 mei gelanceerd. Ik ben tevreden, mijnheer Moyaers, dat u het een goed project vindt, dat u dat hebt gezien op de webstek en dat u – dat hoop ik toch – met uw fractie ook achter dit initiatief kunt staan.

In het VAPA staat algemeen beschreven dat we zo veel mogelijk de drempels voor kansarme kinderen voor de deelname aan activiteiten van een jeugdvereniging, een sportvereniging en dergelijke meer moeten wegnemen. Er staan in het VAPA verschillende acties. Bepaalde acties vallen onder mijn bevoegdheid, andere vallen onder de bevoegdheid van collega's. Ik geef twee voorbeelden. Minister Muyters heeft het Sportfederatiedecreet gewijzigd en zet meer in op participatie van kinderen in armoede. Concreet komt het erop neer dat sportfederaties die kunnen aantonen dat ze kansarme jongeren aantrekken, meer subsidies krijgen. Er zijn nog meer acties van collega Muyters, maar ik beperk me nu tot die ene actie. En collega Gatz financiert bijvoorbeeld De Ambrassade, een organisatie die zich richt op jeugdorganisaties met armoedeproblematieken. Ook dat is een zeer goed initiatief.

Was er echter nog ruimte voor verbetering? Ja. Heb ik daarop geanticipeerd? Ik denk van wel. Dat is een beetje conform de logica achter onze 1 euromaaltijden. Ik wil het hier nog eens herhalen: ik heb nooit beweerd en zal ook nooit beweren dat dit project of het project van de 1 euromaaltijden de armoede structureel zal

oplossen. Ik vind het echter wel goede projecten. Ik ben er echt van overtuigd dat elk kind dat je een gezonde maaltijd kunt geven, elk kind dat je kunt laten participeren in een jeugdvereniging of in een sportvereniging, er eentje gewonnen is. Ik vind het dus toch wel belangrijk dat daar geen karikatuur van wordt gemaakt. Ik beschuldig niemand hier aanwezig ervan dat op dit moment te doen, maar ik lees toch wel dikwijls de commentaar dat we het daarmee niet gaan oplossen. Is het dan beter om gewoon niets te doen en het geld gewoon op de rekening van de Vlaamse Regering te laten staan? Neen.

Nu kom ik tot de concrete vragen. Het belang van deze projectoproep is natuurlijk ook het volgende. Er is niets zo schrijnend voor een kind als wel lid te zijn van een sportclub, maar bijvoorbeeld niet de juiste outfit te hebben, niet de meest moderne basketbalschoenen te hebben, terwijl alle ploegmaatjes die wel hebben, bijvoorbeeld niet te kunnen deelnemen aan een sportkamp georganiseerd door die club, of aan een kamp van de scouts of de Chiro. Voor een kind dat jammer genoeg al in armoede moet leven, is er niets zo schrijnend als dat ook nog eens te moeten doorstaan. Ik denk dus dat deze projectoproep daar absoluut een goed antwoord op biedt.

Die projectoproep is gelanceerd op 12 mei. Men kan tot en met 19 juni een projectvoorstel indienen. Zoals gezegd, zal ik het document zo meteen laten ronddelen. Dan kunt u ook alle voorwaarden en dergelijke lezen. We gaan eind augustus een oordeel vellen. Voor alle duidelijkheid: dat zal gebeuren via een onafhankelijke jury. Dat gebeurt niet op mijn kabinet. Het is de bedoeling dat die projecten op 1 september van start gaan. Dat lijkt me goed, omdat dan meestal het nieuwe jaar van jeugdverenigingen begint, net als een nieuw voetbalseizoen, een nieuw basketbalseizoen en dergelijke meer.

De maximale subsidie per project bedraagt 50.000 euro, wat ik persoonlijk toch wel een behoorlijk groot bedrag vind. Mijnheer Moyaers, u hebt me gevraagd wat het totale budget is. Ik heb heel opzettelijk geen totaalbudget vooropgesteld omdat ik wil afwachten hoeveel projecten er worden ingediend. Als ik zeg dat er maximaal 50.000 euro kan worden verkregen door een club of vereniging voor een project, dan wil ik dat laten afhangen van het aantal projecten. Ik zou het ontzettend jammer vinden nu een maximaal bedrag voorop te stellen, waarna er dan veel goede projecten zouden worden ingediend die dan uit de boot vallen. Dat gaan we dus niet doen. Ik heb nog ruimte om te kunnen schuiven binnen een bepaald artikel van mijn begroting voor Armoedebestrijding, en ik zal dat dan ook doen. Natuurlijk zullen niet alle projecten in aanmerking komen voor die maximale subsidie van 50.000 euro. Hoe meer projecten er worden ingediend, hoe beter. Ik zal u dus begin september een concreet antwoord kunnen geven op uw vraag wat nu het totale budget is, hoeveel projecten er zijn geweest en hoeveel ik daarvoor ga uitgeven. Wat mij betreft, zo veel mogelijk.

Mijnheer De Bruyn, u vroeg me of ik overleg heb met de armoedeorganisaties en of ik al dan niet rekening heb gehouden met hun aanbevelingen. Ja, ik heb deze projectoproep besproken met zowel het Netwerk tegen Armoede als Caritas. Vanuit deze twee verenigingen kwam eigenlijk vooral de vraag naar voren om op dit ogenblik toerisme en algemene kampen niet mee te nemen. Ze waren er absoluut wel een voorstander van dat via deze projectoproep een tegemoetkoming zou gebeuren bij bijvoorbeeld een sportkamp of een kamp dat al regulier wordt georganiseerd door een jeugdvereniging of door een sportvereniging, maar niet gewoon bij participatie aan welk kamp dan ook. Er bestaat immers ook het Steunpunt Vakantieparticipatie, dat daar eigenlijk al volop op inzet, zodat het eigenlijk een beetje dubbelop zou zijn. Voor de rest hadden ze eigenlijk geen opmerkingen, vonden ze dit ook een zeer goed initiatief. Ik heb hun aanbeveling om deze projectoproep niet uit te breiden tot algemene kampen en toerisme en dergelijke meer dus meegenomen.

U vroeg me ook of ik heb overlegd met diverse andere relevante ministers van de Vlaamse Regering. In mijn ogen zijn alle ministers in deze Vlaamse Regering

relevant, maar dat bedoelde u waarschijnlijk niet toen u het woordje 'relevant' gebruikte. Uiteraard zijn er wel een aantal ministers die concreet meer betrokken zijn bij deze projectoproep dan andere. Dan denk ik aan collega Gatz, die bevoegd is voor de jeugd en de cultuur. Ik denk aan collega Muyters, bevoegd voor de sport. Ik denk ook aan collega Weyts, bevoegd voor het toerisme. Uiteraard hebben we dit persoonlijk met de kabinetten afgetoetst, maar ook met de betrokken administraties. We hebben ook overlegd met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG). Daar was men eigenlijk allemaal heel positief. U weet dat ik een voorstander ben van overleg, ondanks alle tegenbeweringen die daarover de ronde doen. We overleggen wel degelijk. Het lijkt me ook belangrijk dat we ook van de betrokken actoren bepaalde insteken krijgen.

Een van de belangrijkste vaststellingen die naar boven is gekomen tijdens al die overlegmomenten met de net opgesomde actoren, was dat er niet zozeer nood is aan een nieuw of bijkomende aanbod op het vlak van sport- of jeugdwerk, dat eigenlijk goed werkt en goed is georganiseerd in Vlaanderen, maar dat er wel een verbinding moet zijn tussen de diverse initiatieven. Ik denk dan ook dat we daar met deze projectoproep absoluut aan tegemoet komen.

Een van de vraagstellers wees er al op: het is inderdaad belangrijk dat de projecten zelf op het veld een samenwerking zijn tussen diverse actoren. Dat kan een OCMW zijn, of het kan bijvoorbeeld ook een organisatie zijn die zich al bezighoudt met armoede. Dat moet niet per definitie een koepelorganisatie zoals Caritas of het Netwerk tegen Armoede zijn. Dat kan ook gewoon een heel lokale speler zijn die al ervaring heeft met armoede. Dat is ook een van de voorwaarden. Een sportclub of jeugdvereniging kan niet beslissen dat alleen te doen: men moet een beroep doen op de expertise die er momenteel wel is in het veld.

Is er wetenschappelijk onderzoek dat een dergelijk beleidsinitiatief ondersteunt? Ja, er is een doctoraat van Hanne Vandermeerschen over kindjes die jammer genoeg in armoede leven en waarvoor participatie absoluut nodig en nuttig is.

Ik som de vaststellingen op. Voorzitter, u vroeg of dit mijn nachtlectuur was. Ja, dit ligt standaard op mijn nachtkastje. Ik som dus een aantal vaststellingen op, niet limitatief. Er staat bijvoorbeeld dat sportverantwoordelijken het heel moeilijk vinden om mensen in armoede te bereiken. Ik denk dat we dat allemaal ook weten en dat het een objectieve, neutrale vaststelling is. Sportverantwoordelijken hebben ook het gevoel over te weinig kennis en expertise te beschikken om met de doelgroep van mensen in armoede om te gaan of hen te bereiken. Mijnheer De Bruyn, het is dus essentieel om het niet enkel aan hen over te laten maar dat er een echte samenwerking is met actoren die al ervaring hebben in het bereiken van mensen in armoede. Naast het ondersteunen van sportverantwoordelijken moet er ook worden ingezet op de samenwerking met partners die expertise hebben op het domein van armoede en sociaal beleid. Dat staat ook in het doctoraat van mevrouw Vandermeerschen.

Het zijn dus allemaal zaken waar we wel degelijk rekening mee hebben gehouden. Ik denk dat het goed is dat de aanwezige parlementsleden de projectoproep ook krijgen. Ik hoop dan ook brede steun te krijgen voor dit voorstel.

De voorzitter: De heer Moyaers heeft het woord.

Bert Moyaers (sp.a): Minister, ik dank u voor het zeer uitgebreide antwoord.

Ik hoor u zeggen dat u geen totaalbudget wilt geven en dat u ruimte hebt, maar er moet toch een maximumgrens zijn. Of is het echt onbeperkt? Als er bijvoorbeeld twintig oproepen zouden zijn, zouden er in principe meer dan driehonderd gemeenten geen aanvraag kunnen doen of niet gedaan hebben.

Verschilt die projectoproep van de projectoproep van minister Muyters? Minister Muyters heeft vorige week in de commissie aangekondigd dat Sport Vlaanderen in 2016 een oproep lanceert voor samenwerking met lokale sport- en welzijnsdiensten. Staat dit er los van? Zo ja, is het niet zinvoller om samen te werken om de projectoproep te vergroten en om meer slagkracht te hebben?

Er is heel veel, daar twijfel ik niet aan. Ik heb u ook horen vertellen dat er heel veel projecten zijn. Misschien is er wel nood aan een grotere structurele verankering. Naast uw projectoproep zijn er natuurlijk de zogenaamde lokale netwerken van vrijetijdsparticipatie, de Vlaamse UiTPAS enzovoort. Soms is het ook interessant om op die dingen verder te kunnen bouwen.

Minister, ik wil u vragen om als coördinerend minister voor de armoedebestrijding de kabinetten samen te brengen om op die manier de slagkracht te vergroten.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Minister, ik ben lichtjes ongerust als dit op uw nachtafletje ligt. Ik hoop dat in het schuifje iets frivols ligt. Dit geheel terzijde.

Ik denk dat het horizontale element waar de minister op gewezen heeft, het overleg met de minister voor Toerisme, met de minister voor Sport, met de minister voor Jeugd en Cultuur, er net op wijst dat deze projectoproep opnieuw een initiatief is dat niet in het ijl hangt maar wel degelijk probeert om krachten te bundelen en expertise samen te brengen die in verschillende andere beleidsdomeinen al aanwezig is.

Minister, u hebt ook gewezen op het duurzaam karakter van de initiatieven, waarbij u heel duidelijk aangeeft dat dit natuurlijk geen structureel antwoord is op dé armoede in het algemeen, maar dat het er wel een element van kan zijn in het beleid om er een afdoend antwoord op te formuleren. Ik heb nog één bekommernis. De duurtijd van de projecten is drie jaar. Dat geeft voldoende tijd om een werking op te starten en tot volle ontwikkeling te laten komen. De vraag stelt zich terecht hoe het dan verder gaat. Is in de projectoproep inbegrepen dat men moet durven na te denken of moet nadenken over wat er na die drie jaar zal gebeuren? Op welke manier wordt de werking gecontinueerd en wie moet daarvoor instaan?

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Het is niet echt mijn thema, maar toch wil ik u, minister, feliciteren met deze projectoproep. Collega's, ik wil ook meedelen dat mijn gemeentebestuur blijkbaar zeer vooruitstrevend te werk gaat. Wij werken al twee jaar met een participatieproject waarbij sportclubs en jeugdbewegingen door de gemeente worden aangeschreven om een korting toe te kennen aan kwetsbare doelgroepen. Er wordt een serieuze korting toegekend en de gemeente neemt een deel van die korting op zich. Wij vragen aan de sportclub of jeugdbeweging om ook in te staan voor een bepaald deel van de korting.

Minister, komen lokale besturen die al inspanningen leveren en al kortingen toekennen ook in aanmerking voor deze projectoproep of moet het gaan over een gloednieuw initiatief?

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

Marc Hendrickx (N-VA): De stad Mechelen heeft talentencheques voor een bedrag van 50 euro, die de kinderen kunnen gebruiken om hun talenten verder te ontwikkelen volgens eigen keuze. Zowel het conservatorium, de Chiro als de basketclub komt daarvoor in aanmerking. Ik sluit me op dat vlak aan bij de vraag van mevrouw Taeldeman.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mijnheer Moyaers, u zegt dat het mogelijk is dat niet elk van de 308 lokale besturen in Vlaanderen in aanmerking komt. Ik denk niet dat elke Vlaamse gemeente een project zal indienen. Des te beter als ze het wel doen, want dat betekent dat er meer participatie is van arme kinderen.

Ik heb daar geen vast bedrag op gekleefd omdat dat afhankelijk is van het aantal projecten dat wordt ingediend. Ik zou het heel jammer vinden nu een totaalbedrag te communiceren met als gevolg dat bepaalde actoren vrezen niet aan bod te komen en dus geen project indienen. De limiet bedraagt wel 50.000 euro per project. In september zullen we dan zien hoeveel de totaalsom bedraagt van alle ingediende projecten die voldoen aan de voorwaarden.

Ik weet niet precies wat de projectoproep van minister Muyters inhoudt, want dat is niet mijn bevoegdheid, maar als ik het goed heb begrepen, gaat die veeleer over gezondheid in de sport enzovoort. Ik heb met minister Muyters overleg gepleegd over deze projectoproep en zijn kabinet heeft me bevestigd dat dit compleet iets anders is dan het doel dat minister Muyters beoogt. Het gaat niet over iets bovenop, maar eerder over een en-en-verhaal.

De lokale besturen bepalen zelf wie zij betrekken, maar er zijn wel bepaalde voorwaarden opgenomen in de projectoproep.

Mijnheer De Bruyn, de duurtijd van drie jaar is inderdaad een voorwaarde. Daarnaast moeten de verenigingen ook aangeven hoe ze verder zullen werken na die periode van drie jaar. Het is immers belangrijk dat het project niet opeens na drie jaar stopt. Zij moeten kunnen aantonen dat ze na die drie jaar waarin ze een subsidie van 50.000 euro krijgen, plannen hebben om dat voort te zetten. Eventueel kunnen we na die drie jaar overwegen om nog eens een subsidie toe te kennen, maar dat is vooruitlopen op de zaken. Ik wil bovendien niet in de zakken zitten van de volgende Vlaamse Regering.

Mevrouw Taeldeman, mijnheer Hendrickx, het is natuurlijk de bedoeling dat men nieuwe en innovatieve projecten indient. Ik wil geen oordeel vellen over de bestaande projecten in Mechelen en Maldegem, die wellicht zeer innovatief en waardevol zijn. Niets houdt u dan ook tegen om een project in te dienen waarbij natuurlijk voldaan moet zijn aan de voorwaarden. Wanneer we echter op die manier redeneren, dan ben ik er vanuit mijn coördinerende bevoegdheid van Armoedebestrijding van overtuigd dat we niet meer kinderen zullen laten participeren. De kinderen die momenteel al worden overtuigd om te participeren, zullen dan via een ander kanaal worden gesubsidieerd. Mijn bedoeling is om meer kinderen in armoede te laten participeren. Wanneer we dat kunnen bereiken, dan kunnen er projecten worden ingediend. Een tip: als u kunt aantonen dat u met de hulp van de Vlaamse Regering nog meer kinderen in armoede kunt bereiken, dan kunnen we bondgenoten zijn in dezen.

De voorzitter: De heer Moyaers heeft het woord.

Bert Moyaers (sp.a): Minister, ik heb de reactie van het Netwerk tegen Armoede er even bijgenomen. Daarin staat dat ze het, los van het feit dat die projectoproepen vaak lapmiddeltjes zijn voor het structureel beleid dat achterblijft, positief vinden dat er met een aantal van hun aanbevelingen rekening is gehouden in deze oproep, waardoor die absoluut kansen biedt. Hun vraag is echter net als die van de heer De Bruyn hoe dit kan worden verduurzaamd na afloop van de oproep. U zegt dat het belangrijk is dat het gemeentebestuur dit na drie jaar kan voortzetten. Ik vind dat een positief signaal maar we moeten er ook rekening mee houden dat die gemeenten dat vaak financieel niet kunnen dragen.

Maar het is wel positief dat u de deur daar niet helemaal toeslaat en zegt dat een volgende Vlaamse Regering eventueel opnieuw subsidies kan toekennen.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

Piet De Bruyn (N-VA): Mijnheer Moyaers, ik heb het antwoord van de minister ietwat anders geïnterpreteerd. Het is belangrijk dat in het project zelf wordt opgenomen hoe het wordt voortgezet. We krijgen hier nu een impulssubsidie die aanzienlijk is. 50.000 euro voor een project dat drie jaar loopt, is wel wat. Ik vind het dan ook heel belangrijk na te gaan hoe zo'n project zelfdragend kan zijn. De minister heeft ook terecht gezegd dat ze niet te gemakkelijk in de zakken van de volgende regering wil zitten. We zullen moeten bekijken welke projecten na drie jaar echt hebben gewerkt, zinvol zijn en worden omgezet in structureel beleid. Projecten moeten altijd worden geëvalueerd.

Wat voor mij vernieuwend is aan deze projecten, is dat de aanwezige expertise wordt gekoppeld aan de aanwezige goede wil. Met alleen goede wil en de nu al bestaande initiatieven die vaak niet slecht zijn, zullen we in elk geval niet maximaal renderen. Wanneer we de lokale expertise bundelen die zowel bij bijvoorbeeld het OCMW aanwezig is als bij de jeugdclub of de sportvereniging en een lokale vereniging die rond armoede werkt, dan krijgen we een maximaal effect.

Ik ben ervan overtuigd dat we een aantal zeer mooie projecten zullen zien die in de loop van de volgende jaren op basis van dit initiatief van de minister van start zullen gaan. Laat ons echter niet vooruitlopen, we zullen elkaar hierover nog spreken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Valerie Taeldeman aan Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding, over woonprojecten in het kader van intergemeentelijke samenwerking (IGS) – 2234 (2015-2016)

Voorzitter: de heer Lorin Parys

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Voorzitter, minister, collega's, sinds 2007 – bijna tien jaar dus – wordt voorzien in de financiële ondersteuning van gemeenten die intergemeentelijk samenwerken op het vlak van het lokaal woonbeleid. Die ondersteuning wordt toegekend op voorwaarde dat de gemeenten werken aan het ontwikkelen van een gemeentelijke beleidsvisie op het vlak van wonen, dat ze woonoverleg organiseren met woonactoren ter plaatse, dat er wordt ingezet op de verbetering van de kwaliteit van het woningpatrimonium, dat ze initiatieven nemen in het kader van een grond- en pandenbeleid en natuurlijk ook – want dat is vaak de hoofdmoot van die intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (IGS) – dat ze klantgerichte dienstverlening aanbieden aan de burger. Op datum van 1 januari 2016 waren in Vlaanderen 41 projecten actief, voor een totaal van 185 aangesloten gemeenten.

Minister, zoals u in uw beleidsbrief volkomen terecht stelt, biedt de verdere optimalisering van de intergemeentelijke samenwerking in dezen een heel belangrijke meerwaarde. Die meerwaarde blijkt overigens duidelijk uit het onderzoek van het Steunpunt Wonen, met als titel 'Het lokaal woonbeleid op de kaart'. In conclusies van dat onderzoek kunnen we lezen dat een "heel aantal taken op vlak van lokaal woonbeleid significant meer worden uitgevoerd door gemeenten die

deel uitmaken van een intergemeentelijke samenwerking dan door gemeenten die hier niet aan deelnemen". Dat verschil blijkt vooral zichtbaar te zijn voor taken die te maken hebben met de ontwikkeling van een eigen woonbeleid en het stimuleren van sociale woonprojecten en blijkt onder meer tot uiting te komen in de sterkere aanwezigheid van woonbeleidsplannen bij die gemeenten die deel uitmaken van zo'n intergemeentelijke samenwerking, een groter gebruik van lokale toewijzingsreglementen en een groter aandeel gemeenten met een actieprogramma. Dat actieprogramma is nu niet meer van tel.

Intussen heeft de Vlaamse Regering op 13 mei laatstleden een ontwerp van besluit goedgekeurd dat een continuering van de subsidiëring van deze intergemeentelijke projecten beoogt. Ik wil nogmaals stellen dat ik daarover uitermate tevreden ben. In de vorige legislatuur heb ik ook pogingen ondernomen om in die continuering van subsidiëring te blijven voorzien. Mijn oproep werd helaas niet beantwoord. In dezen kunnen wij stellen dat de Vlaamse Regering en u, minister, wel degelijk het initiatief hebben genomen om die intergemeentelijke samenwerkingen te blijven voorzien van middelen.

Ook het advies van de Vlaamse Woonraad bij dit besluit is positief. De Vlaamse Woonraad zegt dat die subsidiëring of ondersteuning het lokaal woonbeleid alleen maar verstevigt en verankert. De meningen over het nut van deze projecten is zonder meer gunstig. Uw initiatief om de subsidiëring voort te zetten, is dan ook zeer positief.

Het besluit voorziet in een subsidiëring die loopt tot 31 december 2019. We kunnen in het advies van de Woonraad nalezen dat het evenwel van belang is om in dezen een perspectief op langere termijn voorop te stellen en nu reeds duidelijk te maken dat de inspanningen voor de ondersteuning van het lokaal woonbeleid ook na die datum zullen worden voortgezet zodat de intergemeentelijke samenwerking inzake woonbeleid een structureel element wordt van het woonbeleid dat onder regie van de lokale besturen tot stand wordt gebracht.

Minister, in welke mate verschillen de doelstellingen die moeten worden gerealiseerd om in aanmerking te komen voor een subsidiëring volgens het nieuwe besluit van de doelstellingen vervat in het besluit van 21 september 2007? Welke nieuwe doelstellingen worden vooropgesteld en wat is de motivering daarvoor?

Ik heb de overzichtskaart 'Gesubsidieerde projecten lokaal woonbeleid' bij. *(Opmerkingen van minister Liesbeth Homans)*

U hebt ze zelf ook bij. Het Meetjesland doet het inderdaad zeer goed. Er zijn echter nog een aantal witte vlekken op de kaart. Hoe kunnen we die gemeenten, die witte vlekken, motiveren om alsnog deel te nemen aan een intergemeentelijk samenwerkingsproject? Hebt u bepaalde stappen voor ogen om die gemeenten aan te sporen om zich te gaan verenigen? Hebt u zicht op de redenen waarom een derde van de Vlaamse gemeenten niet in dergelijk project ingestapt zijn? Ik heb het niet meteen over de grotere steden. Ik weet dat Antwerpen, Gent, de grotere centrumsteden over een vrij uitgebreide dienst Huisvesting beschikken. Ik heb het eerder over de middelgrote steden en gemeenten.

Minister, ik ben uitermate tevreden dat er een oplossing is voor de subsidiëring van de projecten tot eind 2019. De vraag die zich dan stelt, is: worden er nu al voorbereidingen getroffen? Wordt er nu al gewerkt aan een besluit voor na 2019?

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Taeldeman, ik heb inderdaad dezelfde kaart bij. Het Meetjesland doet het niet alleen goed, maar is eveneens een soort pionier wat de IGS wonen betreft. Samen met u heb ik vastgesteld dat er

momenteel 41 IGS-projecten zijn, waaraan een 185 gemeenten deelnemen. Zowel in de provincie Oost-Vlaanderen als in het noorden van Limburg zijn er echter wel wat blinde vlekken.

Mevrouw Taeldeman, het is dus goed dat we op 13 mei voor de tweede keer een nieuw besluit van de Vlaamse Regering (BVR) principiële hebben goedgekeurd. Voor alle duidelijkheid: het is nu naar de Raad van State, maar ik verwacht daarover eigenlijk weinig opmerkingen. Het nieuwe besluit van de Vlaamse Regering houdt namelijk heel wat voordelen in in vergelijking met het oude BVR van 2007.

Wat waren de hoofdlijnen van het BVR van 2007? Intergemeentelijke samenwerkingen konden gedurende drie periodes van drie jaar rekenen op subsidies, maar dat was wel degressief. In het nieuwe BVR is het niet meer degressief. Het is ook positief ten aanzien van de gemeenten. Mensen die actief zijn op lokaal niveau, zullen dat ook wel een positieve zaak vinden. Daarnaast zijn er ook aanvullende subsidies van maximaal 120.000 euro. Dat bestond vroeger niet. Nu kan men dus tot een maximumbedrag van 240.000 euro komen, wat een verdubbeling is van het bedrag dat men onder het vorige BVR kon krijgen.

Hoe verschillen de doelstellingen ten opzichte van het oude BVR? De opmaak van een woonbeleidsvisie wordt niet opgenomen als afzonderlijke doelstelling. Er zal wel meermaals naar een visie worden gevraagd, bijvoorbeeld over de woonkwaliteit of over sociaal woonbeleid. Voor de aanvullende activiteiten moet elke deelnemende gemeente dat verklaren vanuit een beleidsvisie. We doen dat per deelgemeente, omdat dat maatwerk toelaat, wat zeer belangrijk is. Denk bijvoorbeeld aan een IGS met verschillende gemeenten, waarbij niet elk van die deelnemende gemeenten te maken heeft met tweede verblijven. Daarom hebben we die doelstelling in het BVR anders opgesteld, om meer maatwerk te kunnen bieden aan de lokale woonactoren.

Een tweede belangrijke wijziging is dat het organiseren van woonoverleg met de lokale woonactoren niet als aparte doelstelling wordt opgenomen. Het is wel als een voorwaarde gestipuleerd om in aanmerking te kunnen komen. De lat wordt dus eigenlijk hoger gelegd. Het is goed dat er overleg is met de lokale woonactoren onderling. Dat kan de IGS alleen maar ten goede komen in het kader van het woonbeleid.

Een derde belangrijke wijziging is dat er oog moet zijn voor het ondersteunen van de private huurmarkt. Dat is ook als een afzonderlijke nieuwe doelstelling opgenomen in het BVR dat in mei naar de Raad van State is gegaan. U weet dat wij sinds de zesde staatshervorming bevoegd zijn voor de private huurmarkt en dat we dat ook opnemen in ons eigen Vlaams beleid.

Er zijn in dit nieuwe ontwerpbesluit drie belangrijke manieren opgenomen om gemeenten die nog niet deelnemen, toch te kunnen overtuigen om het wel te doen, in de eerste plaats door het voorzien in een toeslag bij het berekenen van de basissubsidie van het project. Ik heb u al gezegd dat dat maximaal 120.000 euro is en dat dat vroeger niet bestond. Een project met 1 of 2 gemeenten zonder IGS-verleden krijgt 1 extra subsidiepunt. Een project met 3 of meer gemeenten zonder IGS-verleden krijgt 2 bijkomende subsidiepunten. En 1 subsidiepunt is telkens 10.000 euro per werkingsjaar.

Het is ook mogelijk om enkel in te tekenen op de verplichte activiteiten, wat het voor bepaalde gemeenten gemakkelijker maakt om toch in een IGS te stappen. Het project ontvangt een basissubsidie van 120.000 euro. De verplichte activiteiten komen grotendeels overeen met wat er nu al van de gemeenten gevraagd wordt in het kader van de diverse regelgeving met betrekking tot Wonen. Het is als het ware een opstap voor bepaalde gemeenten om intergemeentelijk aan de slag te gaan met wat ze nu al moeten doen in het kader van Wonen. Op die manier worden ze dus ook gestimuleerd om toch in een IGS-project te stappen.

Een derde belangrijke manier waarop we meer gemeenten willen aantrekken om het te doen, is de administratieve vereenvoudiging voor de subsidieaanvraag en de rapportering van het project. Ik kan u een aantal voorbeelden van administratieve vereenvoudiging geven. Zo volstaat voor de verplichte activiteiten, die voor elk project dezelfde zijn, een engagementsverklaring van de deelnemende gemeenten. Een begroting van het project, waar ook heel wat werk en energie in kruipt, zal niet meer worden gevraagd. En de evaluatie van de projecten gebeurt op basis van de beoordeling van de verslagen van de stuurgroepvergaderingen. Daarvoor worden geen bijkomende activiteitenverslagen of verantwoording van de uitgaven gevraagd. Ook dat is een belangrijke administratieve vereenvoudiging.

De redenen waarom bepaalde gemeenten niet in een IGS-project willen stappen, zijn niet zo gemakkelijk te vinden, maar ik kan er wel een aantal opsommen. Gemeenten hebben bijvoorbeeld al voldoende bestuurskracht om op zichzelf te opereren, waardoor ze het niet nodig vinden om intergemeentelijk te gaan samenwerken. Soms is het ook gewoon puur politiek: als de politieke samenstelling van jouw meerderheid sterk verschilt van die in een gemeente waar je heel graag mee wilt samenwerken, is het politiek gezien niet altijd even gemakkelijk en aantrekkelijk om te gaan samenwerken, of misschien wil de ene gemeente niet en de andere wel. En wellicht zijn er nog andere redenen, maar daar hebben we totaal geen zicht op.

In elk geval denk ik dat er door dit nieuwe BVR en alle voordelen die erin zitten, toch nog meer dan die huidige 185 gemeenten gemotiveerd zullen zijn om aan IGS-projecten mee te werken.

Voor de periode na 2019 hebben we een aantal belangrijke uitgangspunten. De subsidiëring van de IGS-projecten ter ondersteuning van het lokale woonbeleid moet worden afgestemd op een nieuwe gemeentelijke legislatuur. Dat is belangrijk, want op 1 januari 2019 vat de nieuwe gemeentelijke legislatuur aan.

We gaan ook onderzoeken of de subsidieaanvraag en rapportage over de projecten kunnen worden geïntegreerd in de gemeentelijke beleids- en beheerscyclus (BBC). Het subsidiekader 2020-2025 wordt opgenomen in een besluit van de Vlaamse Regering betreffende het lokaal woonbeleid. De voorziene inwerking-treding van dat BVR is 2018.

De voorzitter: Mevrouw Taeldeman heeft het woord.

Valerie Taeldeman (CD&V): Minister, ik dank u voor uw zeer uitvoerige antwoord. Ik wil u ook bedanken voor het zeer grondige werk dat is geleverd met betrekking tot dat nieuwe BVR. Het is echt wel belangrijk dat die degressieve subsidie nu komt te vervallen. Om een concreet voorbeeld te geven, in mijn regio, het Meetjesland, heeft die degressieve subsidie die van toepassing was, ertoe geleid dat we in de IGS Woonwijzer Meetjesland twee à drie mensen hebben moeten doen afvloeien, wat natuurlijk geen aangename beslissing was en wat natuurlijk ook een impact heeft gehad op de werking van het IGS. Het is dus zeer goed nieuws dat Vlaanderen die degressieve subsidie doet vervallen en voorziet in een stevige basisfinanciering, met dan die aanvullende financiering. Ik denk dat de diverse intergemeentelijke samenwerkingsverbanden daar uitermate tevreden over zullen zijn.

Ik wil u ook bedanken omdat u wat meer uitleg hebt gegeven over de nieuwe of bijkomende doelstellingen die worden vooropgesteld. Ik denk dat de meest in het oog springende die met betrekking tot de private huurmarkt is. Die koppeling heeft waarschijnlijk ook te maken met het feit dat deze regering ook meer wil inzetten op die huurmarkt. We weten allemaal dat de conceptnota over de private huurmarkt binnenkort ook zal worden besproken in deze commissie. Ik denk dat sommige intergemeentelijke samenwerkingsverbanden daar toch wel wat vragen

over hebben. Wat wordt dan precies verwacht van die lokale besturen met betrekking tot de private huurmarkt? Kunt u daar nog iets concreter over zijn?

Dan was er uw antwoord met betrekking tot de vraag hoe we die witte vlekken kunnen wegwerken. Ik zie hier op de kaart dat Oost-Vlaanderen behoorlijk wat witte vlekken heeft. Daar zijn ook wat witte vlekken wat de werking van de sociale verhuurkantoren betreft. Dat komt dan straks aan bod, wanneer het gaat over onze conceptnota. In mijn provincie betreurt men dat natuurlijk. Ik hoop dat, als het BVR eenmaal door de Raad van State komt, uw administratie op een of andere manier kan worden ingeschakeld. Wonen-Vlaanderen organiseert heel wat infomomenten voor de lokale besturen. Ook in Oost-Vlaanderen is Wonen-Vlaanderen zeer actief als het gaat over het informeren van de lokale besturen over alles met betrekking tot woonkwaliteit, het grond- en pandenbeleid enzovoort. Ik hoop dat ze in het najaar dan infomomenten zullen organiseren voor lokale besturen om hen warm te maken voor deelname aan zo'n intergemeentelijk samenwerkingsproject.

Zowel de Vlaamse Woonraad als de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG) had enigszins de vraag naar een structureel karakter van de financiering van lokaal woonbeleid. U hebt echter daarnet in deze commissie gezegd dat er een BVR voor 2020-2025 wordt voorbereid. Dat zal in 2018 klaar zijn.

De voorzitter: Minister Homans heeft het woord.

Minister Liesbeth Homans: Mevrouw Taeldeman, ik dank u voor de vele dankwoorden. Dit lijkt me inderdaad een goed project. We zien allemaal wel het belang van IGS-projecten in.

Het lijkt me belangrijk nu ook de private huurmarkt te betrekken bij IGS-projecten. Er staat heel duidelijk op de webstek van Wonen-Vlaanderen wat er eigenlijk van een gemeente wordt verwacht. Zo bepaalt artikel 9 van het BVR dat, om de doelstelling van het ondersteunen van de lokale private huurmarkt te realiseren, in het project een aantal verplichte activiteiten moeten worden opgenomen. Zo moet ten eerste de lokale private huurmarkt in kaart worden gebracht. Het lijkt me goed dat dat gebeurt, ook voor de Vlaamse overheid, die die projecten subsidieert en daar dan een veel beter zicht op zal hebben. Als men onderling informatie kan delen, dan is dat ook voor de Vlaamse overheid een goede zaak, en ook zeker voor Wonen-Vlaanderen. De tweede voorwaarde is dat huurders of kandidaat-huurders, verhuurders of kandidaat-verhuurders en intermediairen moeten worden geïnformeerd en correct doorverwezen. De derde voorwaarde is dat het erkende sociaal verhuurkantoor dat actief is op het grondgebied van de gemeente, moet worden gepromoot. Dan moet er natuurlijk wel een sociaal verhuurkantoor zijn. Men heeft inderdaad vastgesteld dat er in Oost-Vlaanderen jammer genoeg nog veel blinde vlekken zijn. Als ik het echter goed heb begrepen, bespreekt de commissie straks een conceptnota. Ik hoop dat die conceptnota ook mee een oplossing kan bieden voor het probleem van die witte vlekken. Ik twijfel daar echter niet aan. De sociale verhuurkantoren zijn immers inderdaad een zeer belangrijk instrument.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.